

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De eternitate pene infernalis. sermo. xix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

lij. ad tertiu. Quid autē demones secum
portent igne: vide in festo angeloz Petri
Hieremie ser. iij. pre vlti. **¶** Scda dubi-
ratio de corporibz damnatoz post resurre-
ctione: quō possunt pati z nō consumi: qā
erūt incorruptibilia, qz cessante motu ce-
li q est causa generationis z corruptiois:
nō erit corruptio neqz generatio. Eū ergo
sunt incorruptibilia/quō poterūt pati: Re-
spondeo qz hoc cōtingit duplici rōne.

Prima sumit ex pte dei facientis.
Scda ex pte corporis patientis.

¶ Ex pte quide det: qz ipse deus cui ois
creatura obedit ad nutum/instituit illuz
ignē ad affligendū nō ad corrupendū zc.
Omnis em creatura sicut habet esse a deo
sic z opari zc. Exēplū de pueris in camis
nō ignis ardetis zc. Dani. iij. Jre de san-
cto Polycarpo. Jrez de sanctis Agnete/
Lucia/Leclita: z sic etiā de l. rherozibus
brē Lutarine: Quos quide ignis extinxit/
sed nō cōbussit. Vide hanc rōnem clari⁹ z
latius sicut scripsi infra in sermonibz quas
dragestimabz de pnia in sermone de infer-
no. pre. v. Ex pte vero corpis patientis su-
mitur ratio: qz corpa tunc erūt incorrupti-
bilia z immortalia: z ratio ē duplex. l. natu-
ralis z theologicālis. Naturalis ratio est
qz cessabit mor⁹ celi: vt dixi supra. Theo-
logicālis est: qz corpus est in hac vita mor-
tale p culpa: ppter cuius reatu debitor est
homo mortis. Dortus corpe simul solu-
ta est pena. Itaqz post resurrectionē non
est debitor: homo ampli⁹ mort⁹ corpālis:
quia nō iudicabit deus bis in idipm. Jrez
bona fides nō patit vt bis idēz erigatur.
z ideo tūc erit corpus immortale. Si dicitis:
quō ergo est passibile: Ratio: qz hoc vult
diuina iustitia. Jre nō valet argumentū:
est immortale q est impassibile: qā aia pōt
pati: sed morā nō pōt. Sic aurum in igne
purgat: sed nō cōsumit. Vide infra in ser-
mone vbi supra. pre. v. Hoc ergo p̄supposi-
to/notandū q qā infra dicā q cor⁹ homo
patiet in inferno: qz corpus et aia: iō octo
pene erūt in inferno: q appropriatur qnqz
sensibz corpis: et tribus potētis aie: quas
adapta vt notauit in smone vbi s. p. vij.

¶ De eternitate pene infernalis
Sermo. xix.

Quasi a facie

colubū zc. Prosequēdo adhuc
quartā cōsiderationē tertij ar-
vitz de effectibz peccati mortal: remanet
vltimo p̄dicare de eternitate pene inferna-
lis. Salutes virgo zc. Pro introductione
materie notandum q est cōclusio vera in
theologia p fidez catholicā approbata: q
pena inferni est etna. Auctoritas. Jre ma-
ledicti in ignē eternū: qui paratus est dia-
bolo z angelis et. Et infra. Jbunt bī in
supplicij eternū. Dar. xxv. Jre Dar. iij.
Qui aut blasphemauerit in sp̄m̄ctm: nō
habet remissionē in eternū. Jrem ps. In-
troibit vsqz in pgenies patrū suoz: z vsqz
in etnū nō videbit lumē: Introibit. l. p̄tor
p̄m suoz. l. dmonū. Jo. vij. Vos ex pte
diabolo estis. Jre Esa. vlti. Vermis coz
nō moriet. Jrez Greg. in. iij. dial. c. xlvij.
Ania q in inferno posita est. beate eterni-
tatis viuere p̄didit: sed esse z viuere misē-
re nō amittit: eo q cogatur vt z morte sū-
ne morte z defectū sine defectu z finez se-
ne sine in p̄petuū patratuz: vt sit ei mor-
talis/defect⁹ indeficibilis/ z finis sim-
pliciter infinit⁹. Sed hic est questio quaz
sepe multi faciūt: et est magna questio in
theologia. l. q videt q pena inferni nō de-
bet esse eterna. Qd pbat primo de iure di-
uino. Scdo de iure humano. Et p̄mo de
iure diuino: qz pena debet zmensurari cul-
pe in q̄ntitate. iuxta illud Deut. xxv. Pro
mensura peccati erit z plagarū modus. Jrez
Apoē. xvij. Quāntū glificauit se z in de-
licis fuerit: tantuz da. il. tor. z luc. Scdo
pbat de iure humano: nā canoniste dicūt
q pena nō est vltorius p̄trahenda q̄ deli-
ctū fuerit in excedēte repertū. extra d̄ his
q̄ fl. a malo. pre cap. c. q̄stuit. z c. de penis.
l. sancimus. Cum ergo culpa fuerit hic s̄-
nita: puta luxurie/blasphemie/homicidij
vsure zc. quare pena est infinita: Non vi-
detur hoc esse cōueniēs diuine iustitie: et
multo minus misericordie: ad quā p̄inet
mitigare penas potius q̄ augere: cū etiā
de iure humano pene interpretatiōe bent
gna moliente sunt potius q̄ exasperāde.
ff. de penis. l. interpretatiōe. et in regula.
Qdā restrigi fauores cōtingit ampliari.

De Peccato

lib. vi. Notare hic potes errorem Origenis qui ut referunt glo. et. liij. q. ij. in fi. dicitur. Omne hominem esse saluandum pro illud. Nihil odisti eorum que fecisti. Sap. xj. Item ps. lxxvij. Numquid obliuiscet misereri deus aut continebit in ira sua misericordias suas. Per hoc etiam adducebat Origenes illud Esa. xxij. ubi loquens de danatis subdit dicens. Post multos dies iustificabuntur et erubescet luna et confundet sol. propter claritatem eorum. Sed die que visitatio illa intelligitur in malum: quod resumptis corporibus cruciabantur eternam. et ita dum volebat asserere deum misericordem dicit non iustum. Item dicebat christum passurum iterum in aere pro diabolis saluandis. quod est contra auctoritatem scripture. Bar. xvj. ut supra dicitur. id fuit Origenes tanquam hereticus ab ecclesia condemnatus post mortem: ut refert Gratianus ubi s. et Aug. etiam. xxj. de ciui. dei. c. xij. et in ca. xvj. refert quosdam dixisse quod in die iudicii sancti orabunt pro danatis: et sic saluabuntur danati. Neque enim credendum est ut dicuntur quod tunc sancti amissuri sint misericordiam quam erunt perfecti sancti: et id cum nunc in vita presentis sancti orant pro peccatis et peccatoribus: multo magis orabunt tunc pro illis quos habebunt supplentes. Cum etiam deus nunc exaudiat sanctos orantes: quam sine peccato non sunt: multo magis quam tunc sine peccato erunt. Et allegat ps. Numquid obliuiscet: et ubi s. Sed quia hoc est hereticum: id nota rationes adhuc ex quibus potest colligi responsio.

- Prima ratio sumitur ex pene proportionem.
- Secunda ex culpe duratione.
- Tertia ex peccati aggravatione.
- Quarta ex peccantis intentione.
- Quinta ex fori mutatione.

Prima ratio est: quod non est necesse quod pena commensuret culpe quantum ad durationem. Nam ut ait Aug. xxj. de ciui. dei. in illo iudicio requiritur ut pena adequet culpe quantum ad durationem. nam adulterium homicidium et homicidium: in momento committuntur: tamen non momentanea pena puniuntur: sed quicquid de perpetuo carcere vel exilio. et quandoque etiam morte in qua non considerat occisionis mora: sed potius quod in perpetuum auferatur a societate uiuentium. Et hoc uult Tho. s. ij. q. lxxvij. art. ij. ad primum. Ergo dicitur quod pro mensura peccati erit et plagarum modus: debet intelligi de mensura proportionis non

autem de mensura durationis. Quomodo enim est culpa gravior: ratio pena debet esse acerbio. Secunda ratio et. quod etiam positum quantum ad durationem pena debet commensurari culpe: tamen ad hoc pena inferni debet esse infinita quantum ad durationem. Probatur ratione/auctoritate/et exemplo/et similitudine. Et primo probatur ratione. Pro cuius declaratione est notandum quod quantum ad aeternitatem est commensurata mortalitatis corpori/recipienti conditiones corporis. s. mutabilitate et variabilitate/et instabilitate et letitia et. Huius auctoritas. Locus ubi nemo potest corrumpitur in habitatio sensum multa cogitantem. Sap. ij. Nota: aggravatur etiam habendo. s. ea ad suas conditiones. In nemo uis uiuere debet desperare propter peccatum quia potest penitere. Et e converso nemo quantumcumque bonus debet securus esse: quod potest cadere. Locus. Qui se existimat stare/uideat ne cadat. Sicut enim peccatum non tollit libertatem arbitrii: sic nec gratia et. sed postquam est separata stat in sua natura/et est ut mutabilis non possit. nec sit ueritabilis ad oppositum siue sit in gloria constituta siue in pena. Quia ligatis manibus et pedibus/prehensur in renebras exterioribus. Bar. xx. In non potest anima danata veram penitentiam agere: ut de peccato doleat: prout est offensio dei/ut habet Sap. v. Auctoritas. Si ceciderit lignus ad austrum/ibi erit. Eccles. xj. Nam ut dicit Tho. in. ij. q. xij. ar. iij. Danati quibus dolet de peccatis que commiserunt: non tamen quia dolent ipsa odiat/ sed quod pro eis puniuntur. Et ibidem dicit in responsione ad secundum articulum. quod mala in danatis non sunt demeritoria: sed pertinent ad danationis penam. Et hoc probatur. Quare si alius demeretur ex blasphemia/semper pena augetur: et sic esset infinita pena intensius. quod est inconueniens. Et et alia ratione quare non demerent: quod non sunt in statu uiuendi. In dicit Tho. ibidem: quod mereri et demereri pertinet ad statum uie. In bona uel mala uiuitorum sunt meritoria et demeritoria: sed bona post mortem facta non sunt meritoria/ sed pertinent ad eorum beatitudinis premissum. et similitur mala post mortem non sunt demeritoria/ sed pertinent ad danationis penam. Tho. Et ad predicta autem rationem de immutabilitate ante separationem postest fieri in illa

de corpore resumpro post resurrectionem: qz
 tunc videtur qz tollatur imutabilitas illa
 ex quo corpus resumit. Sed dicitur qz cum
 corp? est mortale/deruit anie ad ppias
 ogatões naturales: vt existēs i ipso corpo
 re ania pfiat? quasi ad pfectionē nata. et
 sō ania disponit? z mutat? fm corpis quali
 tatē z dispositionē: sed post resurrectionē
 corpa disponēt? fm exigentiā anie: z ido
 anime nō mutabūt? p corpora. Hec fm
 Tho. in. iij. ctra genit. c. xcy. Et de qd nō
 tau in sermonib? de pnia ser. ij. pre. j. An
 ma ergo dānata in inferno penitere nō po
 test de culpa/ qnimo semp exaggerat cul
 pam blasphemādo deū z bonitatē z iusti
 tiā eius. Apo. xvj. Lōmanducauerūt lin
 guas pte dolore: z blasphemauerūt deuz
 celi pte doloribus z vulnerib? suis: z non
 egerūt pniām ex operib? suis. Un ania q
 migrat de co: pe cum pctō mortali formi
 cationis: semp in eadē voluntate pmar et
 z desiderio: sic z si trāit cū pctō odij/ z hu
 iusmodi. Sic z demones: q postqz cecide
 runt de celo: sunt obstinati q nō pnt peni
 tere de culpa. Si em peniterēt/ de pfecto
 eis perer: vt ait beāt? Martin? qui etiā
 diabolo spōdit dices. Si tu miser peni
 tere velles: ego de dei bonitate cōfides/ et
 bi mīdiaz pollicerer. Un Saibanas in
 eodē desiderio habendi equalitatē dei est
 nūc: z in eternū erit sicut a pncipio sui ca
 sus. Un cum culpa nō tollat? nisi p pniaz:
 pnia auzes in inferno esse nō pōt: sequit? q
 culpa ibi semp duret/ z cōsequēter etiā pe
 na. Culpa q cū sit eterna: erit eterna etiā
 pena. Jo dicit Esa. xxvij. In mēsurā con
 tra mēsurā/ cū abiecta fuerit iudicabo eā.
 Hora in mēsurā. s. pene: cōtra mēsurā. s.
 culpe. cū abiecta fuerit. s. ania a corpore: iu
 dicabo eā. i. eternalitē condēnabo: cū cul
 pa sit eterna. Et hoc nō solū vey de culpa
 mortali/ sed etiā de pctō z culpa veniali p
 eandē rōnes. Un aīa in inferno etiā p veni
 niali eternalit? punit. Quis em veniali nō
 debeat? pena eterna p se: tñ p accidens est
 eterna pena ibi p veniali/ eo q nlla culpa
 ibi sit remissibilis: ex q infer? q etiā pena
 durabit in eternuz. Et h vult Tho. in. ij.
 sen. di. xxij. q. ij. ar. j. ad scōm. etiā in. iij.
 sen. di. xlv. q. j. ar. ij. ad. vj. Et hec est vna
 ratio qre in inferno nō remittit? culpa. s. qz

ania dānata nō habet pniām de culpa/ qn
 imo vellet de nouo offendere deū si possit?
 qd pty/ qz semp blasphemar deū. Et etiā
 alta rō. qz nulla culpa remittit? sine gratia
 dei gratū faciēte: sed ibi nulla grā dei est.
 ergo zc. Sic q cū causa. i. culpa/ sit etna
 oportet q effectus. i. pena etiā sit eterna.
 Da silitudinez de eo q pculsus est gladio
 i latere. licz icus gladij momēto transiue
 rit: tñ multo tpe dolebit. et si plaga ex icu
 causata esset eterna: cōsequēter etiā dolor
 ex ipso causar? esset etern?. sicut ignis cau
 sat dolorē q esset etern?/ sic ignis eet eter
 nus. z sic disperātia humoz ex q causat
 febri? eet eterna/ febri? etiā eet eterna. Et
 hoc est qd ait Greg. xvj. di. Qualis hinc
 quisqz egredit? talis in iudicio presentat?
 Tertia rō zc. q etiā posito q culpa qn
 tu ad duratiōē nō sit infinita: tñ pena de
 bet esse infinita qntū ad duratiōē. Nam
 culpa mortalis licz nō esset infinita exten
 siue: qz extēsiō p siderat? ex pte actus pcti/
 siue puerfionis ad creaturā que est finita
 extēsiue: tñ est infinita intēsiue/ qā intēsiō
 p siderat? ex pte auersionis a deo q dat esse
 pctō formati/ cū aut culpa grauet? fm con
 ditionē illius in que peccat. vt no. Tho. j.
 ij. q. lxxij. ar. ix. Et de? sit infinita z imēsu
 rabl? z infimabil? excellētē z dignitatē:
 sequit? q etiā culpa vey ee infinita. Et q in
 fert? q etiā pena vey ee infinita intēsiue. s. q
 nō pōt aut pena esse infinita intēsiue. s. q
 ad acerbitatē: qz sic annihilaret creaturā q
 nō est infinite capacitar? s. finite. optet qz
 sit finita extēsiue. s. qntū ad duratiōē. In
 tēsiue aut pena est maior vel minor: fm q
 fuit maior v? minor delectatio i puerfioē
 ad cōmutabile bonū/ qd ē creatura. iuxta
 illud Apo. xvij. Quātū glificauit se z in
 dicitis fuit: rārū da. il. tor. z luc. Quar
 ta rō zc. peccātis intētiō: qz in pctō attēdi
 tur volūtas z intētiō peccātis/ z nō act? ex
 terior pcti. Cōcor. legisse di. q volūtas et
 ppositū distinguūt maleficia. s. de fur. l. q
 iniurie. z. c. cū volūrate. s. sen. excō. Lz aūe
 act? exterior pcti fuerit finit?: tñ volūtas
 peccātis fuit infinita. Soluisset em pctōz
 sine fine viuere vt sine fine peccaret. Unō
 dr idē Gre. xxij. moz. Iniq? voluissent sine
 fine viuere/ vt sine fine potuissent in inq?
 tatiō? pmanere. Iustū est qz s? Gre. q qm

De Peccato

fuio eterno peccauit contra deū: in eterno
dei puniatur. Dicit autē aliquis in suo eter-
no peccasse: nō solū sūm cōtinuationē actus
in tota hoīs vita durantis: sed q̄ ex hoc q̄
homo finem in peccato constituit: volunta-
tem habet in eternū peccandi. sūm qd̄ dicit
Tho. in. j. ij. q. lxxvij. ar. ij. ad primū. Et
hoc pbatur sic. Quia q̄ ppter aliqd̄ tēpora-
le bonū auersus est ab vltimo fine qui in
eternū possidetur: p̄posuit fructiōnē tem-
poralem illius boni tēporalis eterne fructi-
ōni vltimi finis. In patet q̄ multo ma-
gis voluisset in eternū illo bono tempora-
li frui. Ergo sūm diuinū iudiciū ita puniri
debet ac si eternalit̄ peccasset. Hec Tho.
in. iij. cōtra gentes. c. xli. Et ideo Greg.
in. iij. dial. ait. Ostendit em̄ q̄ in peccato
semp̄ viuere cupiunt: q̄ nunq̄ desinūt pec-
care dum viuūt. Iustus est ergo vt nunq̄
careant supplicijs: qui nunq̄ voluerūt ca-
rere peccatis. Nec obstat si dicat q̄ sūm le-
ges humanas nō debet puniri affectus nisi
sequat̄ effectus. s. de penis. l. cogitatiois
penā nemo meret. et est canonizata in de-
cre. de peni. di. j. cogitatiois. quia ad hanc
respōdet dupliciter. Primo q̄ illud ve-
rum est nisi in atrocioribz in quibz puni-
t̄ affectus: licet non sequat̄ effectus: dūmo-
do affectus ostensus fuerit p̄ aliquē exte-
riorem actum. vt pbatur in. l. si quis. nō di-
cam rapere. Et de ep̄s. et cle. et l. vnica. Et
de raptu virginū. Si autē nullo modo p-
gredere affectus in actum exteriorē: tūc
ille affectus nō est punibilis apud huma-
nū iudiciū: vt infra dicit̄. quia occultorū
solus cognitor et vindex est deus. xxxij. di.
et erubescant. et de simo. c. tua nos. cū sim i-
libus. Secūdo respōdet q̄ quantū ad ho-
mines delictū nō dicit̄ perfectū realiter:
nisi quādo ventur ad actus exteriorē: per-
fectum vt proximū perfectiorū. Ratio. q̄
nō pertinet ad hominē de occultis iudica-
re. de simo. c. sicut. et c. tua. Et tō non pu-
nitur affectus nisi sequat̄ effectus: vt dictū
est. De his em̄ solūmō p̄ legistatōz penā
inferre: de q̄b̄ pōt iudicare: et nō de alijs.
Itē q̄ ius ciuile ad hoc principalit̄ est in-
stitutū: vt hō sit iustus et iuste se habeat er-
ga proximū: ad quē iustitia ciuilis ordina-
tur: nō autē vt sit iustus erga deū principa-
liter. In iustitiam p̄tempore: religio solū
deū habet vltorē iustitiam. Et de iustitiam
Peccatū autē qd̄ solū in affectu seu volun-
tate consistit: nō est nocuū: primo: et tō nō
punit regulariter a iure humano: sed quā-
tū ad deū qui cordiū humanorū solus ser-
uator est. iuxta illud Diere. xxvij. Primum
est cor hoīs et scrutabile: et quis cognosceret
illud: Ego dñs scrutās corda et pbans rei-
nes. Delictū dicit̄ perfectū sola volūtatē
deliberata: etiā si nō pueniat ad actum ex-
teriorē: et tō voluntas sola punit apud deū
um. Cum ergo voluntas hoīs in infinitū
pretendat ad peccandū si in infinitū viuere
ret: et bene etiā libet̄ peccato: vellet p-
cisci cū deo vt nunq̄ mori deberet: vt pōt
semp̄ in petō delectari: nec curat de vi-
ta eterna. Ps. Pro nihilo habuerūt terrā
desiderabile. Quia ergo hoc p̄positū tam
cōcipit petō: licet actus exterior peccati nō
daret in infinitū: tamē iuste punit in infini-
tū et eternaliter. Et cōfirmat̄ ratio: nam
etiā de iure canonico punit in interdū volū-
tas: dūmodo aliquo signo exteriori mani-
festetur: licet delictum nō fuerit p̄fectum:
sicut p̄t̄ in heretico in cle. ij. de hereticis.
Ad idē fac qd̄ legit̄ et nō. in. c. j. de homi-
li. vj. vbi solū mandatū punit: licet nō se-
quatur effectus. Et bene facit ad p̄dicta qd̄
notat Jo. an. in. ij. in penis. lib. vj. in mer-
cur. Quinta rō tō. est rōne diuersitatis
fori. Nā non est incōueniēs q̄ in vno foro
imponat̄ certa pena vni delicto: et in alio
foro minor vel maior eidē delicto: sic etiā
videm⁹ mutari penas sūm diuersitate ciui-
tati. Nā p̄ furto in vna ciuitate fur flagel-
labit: in alia p̄cidet sibi auris: in alia vero
erit suspensus. Et sic etiā mutant̄ leges et
statuta sūm diuersitate tēporū et locorū. vt
pbat̄ in. c. nō debz. extra de cōian. et affl. et
xxxij. di. sciendū. Hāc rōne sentit Tho. q̄
uis loquat̄ de purgatorio in. iij. sen. di. xij.
art. j. q. ij. ad scdm. Sile dicim⁹ de pena
purgatorij. q̄ licet minima sit in purgatorio:
est tñ maior q̄libet pena hui⁹ mundi. Penā
autē venialia q̄ bic leuit et breui p̄tia purga-
rent in purgatorio grauissime puniūt: re-
spectu penarū hui⁹ mōdi. Et h̄ cōtingit p̄t̄
diuersitate fori. In iferno autē penā venia-
lia puniūt̄ et nāl: si q̄s decedat cū mortali
et veniali: s. s. se penā veniale nō meret
penā etnā. et h̄ p̄tingit p̄t̄ diuersitate fori

vt dicit. Vide Tho. i. l. iij. sen. d. r. ar. j. q. dicitur: pbatu est p auctoritates. Sed pbe/ qur hoc etiã rone. Conclusio est in theolo/ qur hoc etiã rone. Conclusio est in theolo/ gia q null? pot create nisi solus de? et h/ ideo: qz create cu sit de nihilo aliqd facere requirit in create pãcem infinitã: q nõ est cõicibilis creature/ q est capacitas finite zc. Et hoc nec pncipalit/ nec instrumetad lit: vt dicit Tho. pre. j. q. xlv. ar. v. Unde Aug. in d trini. dicit: qd nec boni nec mali angeli possunt esse creatores alicui? rei: multo ergo minus alie creature: et hoc non procedit ex defectu diuine potestatis sed defectu potẽtie passive creature/ q nõ est capax hui? potestatis: cu sit finita. Da ex emplu si tu haberes lagenã aque vacuã z ego fonte aque magnũ: nõ posses tota aq fontis poni in lagenã ex defectu illi? lagenã. Un hec pãas nõ cõpetit etiaz chõo fm qd hõ. Nec obstat ad hoc qd obici posses de sacerdotẽ/ qui absoluit a pctis in sacro dicendo. Ego te absoluo a pctis: qz illud exposit a qbusdãz. i. absolutu õido. Vel dic meli? q sacerdos absoluit p modũ ministerij: de? vero p modũ auctoritatis: chõi stus vero fm qd hõ p potestare excellẽtie vt nota. j. pãima pre. Null? q pot create: nisi solus de?. In qliber aut pcti mortalis remissione: cõcurrunt qndẽctm creature de nouo create. Prima est gra gratũ facies q est nobilissima creatura: adeo q sine ipsa ania q est in pctõ mortali est turpissima: cu ipsa est pulcherrima: adeo q de? pbi/ locap? de ipa accipit eã in sponsaz. Osee. ij. Sponsabo te mihi in sempiternũ. z spõ sabo te mihi in iustitia z iudicio z misericordia z miseratõnibz: z sponsabo te mihi in fide: z scies qz ego dñs. Et dr ter sponsabo. ppter tres effect? grẽ. Prim? e remotio culpe. Scõs est remotio pene toti? vel pris. Tertius est meritũ vite eterne. Nec exi gratia talis de potẽtia materie: sed de nouo creatur. Scõa creatura est fides vera viua: qz est formata charitate: qz fides q habet ab homie in pctõ mortali. est mortua. Et dicit fides equoqe. sicut hõ mortuus dicit homo. Jac. ij. Fides sine operibus mortua e. Tertia creat spes: qz spes que habet a pctõre: dicit port? i sumptio. Quarta causã charitas que est flãma ignis diuini in corde hominis posita. Ro. v. Charitas dei diffusa est in cordibz: s

De septem causis que cõcurrunt in remissione peccatorum.

Sermo. xx.

Quali a facie

Quolubri. zc. Sequit mõ predicti care de qnta z vltima pãidera tione tertij arti. viz de remedijs pcti mortalis: vbi est duplex iterũ pãideratio faciẽda. Primo de causa remedioz. Scõo de modo. Circa primũ nota: qin remissione pctõz concurrunt septem cause. Prima est causa pncipalis effectiua. Scõa est merital collatiua iuductiua. Tertia est causa instrumetalis. Quarta est causa material receptiua. Quinta est causa spũalis dispositiua. Sexta est causa formalis pfectiua. Septima est causa finalis cõpletiua. De hac materia vide q scripsi in fimo nio qdragesimalibz de articlis fidei: fimo ne. xij. Prima q causa est pncipalis effectiua: z illa est de? glosus: q solus remittit pncipaliter pctã lauãdo animã z iustificando eã. Ido dicit Dar. ix. et Dar. ij. z Luc. v. Quis pot remittere pctã: nisi solus de?. Itẽ Esa. xliv. Ego sum qui de leo iniquitates tuas ppter me: z pctõz tuõrũ nõ recordabor. Item Osee. xij. Perditio tua iust ex te: tantũmodo ex me auxiliũ tuũ. Sic g nullus pncipalit pot remittere pctã p modũ auctoritatis nisi sol? de? vt

